

DE MANNENTESTER

Heleen
de van Royen
mannen
tester

Omslagontwerp: Loudmouth, Utrecht
Omslagbeeld: Alek Bruessing | Endemol Shine Nederland | KPN
Auteursfoto: © Mark Uyl

Copyright © 2009, 2017 Heleen van Royen Copyright
© 2017 Lebowski Publishers, Amsterdam

www.heeleenvanroyen.nl

Lebowski Publishers is een imprint van Overamstel uitgevers bv

ISBN 978 90 488 3918 6
ISBN 978 90 499 5141 2 (e-book)
NUR 301

Deze roman is fictie. Namen, personages en gebeurtenissen zijn ofwel het product van de verbeelding van de auteur ofwel fictief gebruikt. Enige gelijkenis met werkelijke gebeurtenissen of bestaandepersonen berust geheel op toeval.

Alle rechten voorbehouden. Niets uit deze uitgave mag worden verveelvoudigd, opgeslagen in een geautomatiseerd gegevensbestand, of openbaar gemaakt, in enige vorm of op enige wijze, hetzij elektronisch, mechanisch, door fotokopieën, opnamen of op enig andere manier, zonder voorafgaande schriftelijke toestemming van de uitgever.

Voor Olivia

Mijn dochter, mijn vreugde,
mijn trots, mijn achilleshiel.

Duizend boeken zijn niet genoeg
om te vertellen hoeveel ik van je houd.

*Never trust a stranger-friend;
No one knows how it will end.
As you're pretty, so be wise;
Wolves may lurk in every guise.*

Charles Perrault, *Little Red Riding Hood*, 1969

Eerste Wet

Een robot mag een menselijk wezen geen kwaad berokkenen,
of toelaten dat een menselijk wezen gekwetst wordt door zijn
nalatigheid.

Isaac Asimov, *De totale robot*, 1984

Een

Amsterdam, donderdag 2 oktober 2008

‘Ik ben de man die mijn vader heeft geliquideerd nog altijd dankbaar.’

‘Dankbaar?’ eechoot de rechtbankpresident. Hij ziet eruit zoals een rechter eruit hoort te zien: grijs haar, heldere ogen onder borstelige wenkbrauwen en een rechtschapen gezicht.

‘Ja, hij heeft me waardevolle inzichten gegeven. Zonder hem zou ik niet zijn waar ik nu ben.’

‘Me dunkt dat u toch liever ergens anders zou zijn vandaag.’ Hij gebaart naar de plek waar ik me bevind: de verdachtenbank van de meervoudige strafkamer van de Amsterdamse rechtbank. Terechtstaan doe je zittend, heb ik ontdekt.

De zaal puilt uit van belangstellenden, ik had er niet zo veel verwacht. Ook de perstribune is afgeladen. IJverige journalisten luisteren aandachtig en schrijven alles op wat ik zeg. Toen ik drie kwartier geleden werd binnengeleid, gonsde het door de zaal: kijk, daar heb je haar, zij is het, zij moet het zijn. Oma Donna bevindt zich op de eerste rij. Ze ziet eruit alsof ze een staatsbegrafenis bezoekt, met haar zwarte mantelpak en een hoed ter grootte van een fietswiel met een voile die voor haar ogen valt. Op de rij achter haar zit een platinablonde vrouw met een zonnebankbruin gezicht die me bekend voorkomt. Mijn moeder is er niet, ik had nog zo gehoopt van wel. Vlak na mijn arrestatie heb ik haar één keer kort gesproken, ze deed niets anders dan huilen aan de telefoon, er kwam nauwelijks een zinnig woord uit.

‘Natuurlijk zou ik vandaag liever ergens anders zijn,’ zeg ik tegen de rechter. ‘Maar wat de moordenaar van mijn vader me heeft geleerd, is dat een vuurwapen betrouwbaarder is dan je beste vriend. Dat je kunt beschikken over het leven van iemand anders. En dat je daarmee weg kunt komen. Er zijn zo veel dingen waarmee je kunt weggkomen, u hebt geen idee.’

Mijn advocaat schuift onrustig heen en weer op haar stoel. Ze is waarschijnlijk bang voor wat ik ga zeggen. Ik niet, ik weet heel goed wat ik doe.

‘Met alle respect, mijnheer de rechter, maar u ziet natuurlijk alleen de mensen bij wie het misgaat, degenen die gepakt worden. Als hun schuld onomstotelijk kan worden vastgesteld en er geen vormfouten worden gemaakt, worden zij door u bestraft. Op zich is dat een aardig systeem, maar het is verre van volmaakt. Genoeg criminelen ontspringen de dans. En bovendien, voor tal van morele misdrijven kun je niet eens worden vervolgd.’

Mijn advocaat legt haar linkerhand op mijn pols in een poging me tot stilte te manen. Ik negeer haar.

‘Wat verstaat u precies onder morele misdrijven, mevrouw Kramer?’

‘Ik ben blij dat u dat vraagt. Er zijn zo veel mensen die liegen en bedriegen, die andere mensen pijn doen, die zich aan hen verrijken of hen kapotmaken. Wilt u dat ik een paar voorbeelden noem?’

De rechter lijkt even te aarzelen, ik steek snel van wal.

‘Een zoon die zijn bejaarde moeder niet meer bezoekt. Een man die zijn ex het leven zuur maakt. Een vrouw die doet alsof ze contact heeft met overleden dierbaren van anderen. Een prins die twee buitenechtelijke dochters verwekt. Fabrikanten die beweren dat ze vetafbrekende dieetpillen maken of crèmes die rimpels doen verdwijnen of shampoos die je haar volume geven. Stuk voor stuk blijven ze onbestraft. Mag ik u herinneren aan de uitspraak van de Hoge Raad van 20 februari 2007?’

Mijn advocaat staat op. ‘Ik geloof dat we afdwalen, mijnheer de

president.’ Ze buigt zich naar me toe en vervolgt, zachter: ‘Dit leidt alleen maar af. Concentreer je op je eigen zaak.’

Ik ben net lekker op dreef. De rechter ziet eruit alsof hij voelt waar ik heen wil. Alsof hij begrijpt dat het Wetboek van Strafrecht niet altijd een pasklaar antwoord heeft op de dingen waar het in het leven werkelijk om draait. De officier van justitie en de overige leden van de strafkamer staren enigszins glazig voor zich uit. Zouden ze de zaak niet meer op hun netvlies hebben? Ik kan het me nauwelijks voorstellen.

‘De Hoge Raad sprak op 20 februari 2007 een verdachte vrij die zijn partner had besmet met hiv,’ verklaar ik. ‘De verdachte had niet verteld dat hij het virus bij zich droeg, sterker, hij had glashard gelogen toen zijn partner hem ernaar vroeg. Vervolgens had hij veelvuldig onbeschermd seks met hem gehad en hem geïnfecteerd. Hij werd vervolgd wegens poging tot doodslag, zware mishandeling en het toebrengen van lichamelijk letsel, maar op alle punten vrijgesproken. Volgens de Hoge Raad was de kans op besmetting niet dusdanig groot dat het als kwade opzet kon worden gezien. Dat bedoel ik nou, mijnheer de rechter.’

De rechter wrijft nadenkend over zijn kin. ‘Laten we weer even teruggaan naar het begin, de liquidatie van uw vader. U was veertien jaar. Het moet een traumatische ervaring zijn geweest. Volgens uw advocaat heeft het uw kijk op de wereld voorgoed veranderd.’

Van het ene op het andere moment zit de rechtbankpresident op een heel ander spoor dan ik. Hij is op zoek naar een verklaring voor mijn gedrag. Naar spijt, berouw, naar de ongetwijfeld geruststellende gedachte dat mijn jeugd de opmaat was voor mijn gedrag.

‘Mijn advocaat en ik denken hier anders over...’

Ik heb de woorden nauwelijks uitgesproken of ze laat zich met een zucht terug in haar stoel zakken en heft haar armen ten hemel.

‘... zoals ik al zei, ik ben de dader dankbaar, het klinkt misschien

gek uit mijn mond, maar hij is als het ware een voorbeeld voor me. Sommige mensen verdienen straf. En als de maatschappij die niet oplegt, wie dan wel?’

De officier van justitie schraapt zijn keel en kijkt de rechter vragend aan. Hij krijgt toestemming om me iets voor te leggen.

‘Mevrouw Kramer, begrijpen wij u allen goed? Bedoelt u hiermee te zeggen dat u vindt dat uw vader het verdiende om geliquideerd te worden?’

‘In de ogen van de opdrachtgever blijkbaar wel,’ zeg ik schokschouderend. ‘Voor mijn moeder en mij kwam het slecht uit, maar ik mag toch hopen dat iemand een verdomd goede reden had om hem om te leggen.’

‘En u? Vandaag staat u hier terecht. Hebt u met opzet gehandeld?’

‘Natuurlijk niet,’ interrumpeert mijn advocaat met rode blosjes op haar wangen. ‘Mijn cliënt realiseert zich niet wat ze zegt. Ze is overweldigd door alle aandacht voor haar zaak, ze kan de consequenties op dit moment niet goed overzien. Met name de juridische consequenties.’ Ze keert zich naar mij terwijl ze het woord ‘juridische’ beklemtoont.

‘Ik vroeg het aan uw cliënt, niet aan u. Vindt u dat uw slachtoffer dit had verdiend, mevrouw Kramer?’

Nadat ik mijn antwoord zorgvuldig heb geformuleerd, gaat er een golf van verontwaardiging door de zaal.

Twee

Sevilla, woensdag 30 april 2008

Ik snap waarom ze voor hem is gevallen. Hij zit op een podium op een onoverdekte binnenplaats van een cultureel centrum in het historische hart van Sevilla, omringd door een publiek dat grotendeels uit vrouwen bestaat. Zijn halflange, donkere haar is achterovergekamd, als hij zijn hoofd schudt vallen enkele plukken naar voren. Eerst merkt hij ze niet op, geconcentreerd als hij is, dan duwt hij de weerbarstige lokken met gespreide vingers terug. Hij draagt een verschoten, zwart t-shirt en simpele jeans. Door zijn stoppels heen schemert een olijkleurige huid. Hij kijkt zijn toehoorders niet aan, houdt zijn geloken blik op het houten podium gericht, zijn karakteristieke gezicht vertrokken, alsof hij pijn heeft. De woorden van zijn aanstaande echtgenote spelen door mijn hoofd: *Salvador is een kunstenaar. Alleen buitengewone vrouwen trekken zijn aandacht.* Dit wordt een interessante avond.

De lampen aan de met zoetgeurende jasmijn begroeide natuurstenen muren zijn inmiddels volledig gedoofd, de plek waar hij zit wordt verlicht door een simpel spotje. Naast hem staat een lege stoel. Hij is begonnen met klappen. Eerst zachtjes, daarna steeds harder. Met doffe, langzame slagen geeft hij een ritme aan. Zijn bovenlichaam beweegt mee, zijn rechtervoet tikt op de grond, alsof hij een onzichtbaar pedaal bedient. Hij heeft geen gitaar, geen microfoon, alles wat hij geeft komt uit hemzelf. Het publiek houdt de adem in. Dan verheft hij zijn stem.

Strikt genomen is het geen zang. Het is eerder een jammerklacht, geweeeklaag, het is het geluid van een verscheurde ziel, het gehuil

van een wolf in het bos onder de volle maan. Mijn hele leven heb ik me verzet tegen sentiment, in het bijzonder tegen vals sentiment, en ook nu probeer ik met een koele kennersblik naar zijn optreden te kijken, maar dat verhindert niet dat er kippenvel over mijn armen kruipt. Ga liggen, mopper ik in gedachten tegen de haartjes die massaal rechtop zijn gaan staan, alsof ze zich uitstrekken om niets van het optreden te missen. Ik neem een slok water, ik ben niet de enige die een droge mond heeft. Naast me delen twee Engelse toeristen een anderhalveliterfles. De vrouwen zijn duidelijk verrukt van de zanger, stoten elkaar voortdurend aan en bij elke vocale uithaal van zijn kant werpen ze hem dwepende blikken en zelfs kushandjes toe. Hij negeert ze straal.

Het is al tien uur in de avond en nog altijd benauwd. Het voorjaar kan heet zijn in Sevilla, overdag loopt het kwik op tot dertig graden. Ik was erop voorbereid. Vlak voor mijn vertrek heb ik een weersvoorspelling en een lijstje met aanbevolen restaurants en bezienswaardigheden van internet geplukt. De kathedraal zou zeker een bezoek waard zijn. Binnen, in een praalgraf, schijnen de resten van Christoffel Columbus te liggen. Ik heb een kamer geboekt in Las Casas de la Judería, op loopafstand van de kathedraal. Misschien kan Salvador me er morgen mee naartoe nemen. Dat wil zeggen, als ik vanavond het eerste contact kan maken. *Salvador is iemand bij wie je het ijs voorzichtig moet breken.*

Hij is niet meer alleen op het podium, een gitarist is op de lege stoel gaan zitten. Nadat ze samen twee nummers hebben gespeeld en het publiek allengs meer in vervoering raakt – snaarmuziek en zang klinken al gauw virtuoos in een Spaans etablissement op een drukkende voorjaarsavond – verschijnen eindelijk de flamencodansers op het toneel. Zij op hoge blokhakken, haar zwarte haren in een strakke wrong, gekleed in een elegante japon, zonder ruches of stippen. Hij in een synthetisch ogend pak, dat zo strak zit dat ik voortdurend naar zijn billen staar, alsof ik verwacht dat de naad elk moment zal openbarsten, me afvragend waarom ik dat zou willen zien.

Ze dansen de sterren van de hemel.

Salvador lijkt wat te ontspannen. Hij neemt een slokje van het glas wijn dat naast hem op de houten vloer staat. Ik heb nog geen enkel oogcontact met hem gehad, hoewel ik dat veelvuldig heb gezocht. Hij hoeft alleen maar even naar rechts te kijken om me te zien, op de hoek van de tweede rij, vlak bij het podium, in een nauwsluitende, strapless jurk met als enige accessoire een gigantische bloem van stof. Ik ben vandaag een roodharige. De pruik is lang en steil, ik draag er groene contactlenzen bij, doorgaans heb ik met deze vermomming veel succes. Misschien komt zijn gebrek aan belangstelling door de twee geiten naast me. Ze blijven hun bewondering voor de zanger op hinderlijke wijze uiten. Ze slaken kreetjes, klappen in hun handen en wuiven zichzelf overdreven kreunend koelte toe met hun programmaboekjes. Nadat het derde nummer is geëindigd in een orgastische explosie van zang en dans, pakt een van de geiten een grote, witte zakdoek uit haar tas.

‘O god, dit is toch niet normaal,’ zegt ze. ‘Ik ben helemaal nat tussen m’n benen.’ Ongegeneerd laat ze haar knieën uiteen wijken om vervolgens omstandig de binnenkant van haar dijen droog te wrijven. ‘Hij kan recht in je kruis kijken,’ merkt haar vriendin giechelend op. Het schijnt haar niet te deren.

Geiten of geen geiten, oogcontact of geen oogcontact, na de voorstelling zal Salvador niet aan me kunnen ontkomen. Zijn volgende optreden is pas over twee weken, voorlopig is dit mijn enige kans.

Drie

Amsterdam, dinsdag 15 april 2008

‘Hebt u een reden om hem niet te vertrouwen?’ vroeg ik haar.

We zaten in Bar Americain. Ze dronk groene thee. Ik had Anna van Lanschot een jaar eerder ontmoet tijdens een bijeenkomst van het Vrouwelijke Managers Netwerk Nederland. Als enige van de sprekers maakte ze diepe indruk op me. Niet zozeer door wat ze zei, het was het zoveelste verhaal over succesvol ondernemen, dat bij mij het ene oor in en het andere uit ging. Ik geloof dat ze het had over de vier onmisbare factoren (*Focus, Fast, Friendly, Flexible*) om bestendig rolgedrag in grote bedrijven te doorbreken en het entrepreneurschap in alle geledingen te bevorderen. Ze sprak bevlogen en toch beheerst, overtuigd van zichzelf en haar verhaal, duidelijk gewend alle touwtjes in handen te hebben. Voor het diascherf waarop ze haar powerpointpresentatie afwerkte, stond een vrouw naar mijn hart. Elke porie van haar goedverzorgde lijf ademde zakelijkheid uit. Ik had nooit gedacht dat ze bij mij zou aankloppen, dat uitgerekend zij mij nodig zou hebben. En toch, hier zat ze dan. In de ban van een man.

‘Salvador aanbidt me.’ Ze was nog in de fase dat ze zijn naam zo vaak mogelijk op haar tong wilde proeven. ‘Ik heb geen enkele reden om hem te wantrouwen. Hij is ervan overtuigd dat onze liefde voorbestemd is. Hij wil bij me blijven tot de dood ons scheidt. Andere vrouwen zijn lucht voor hem.’ Anna glimlachte alsof ze zelf maar nauwelijks kon geloven dat iemand een relatie met haar zo serieus nam. ‘Hij is erg gepassioneerd. Het zal zijn Spaanse bloed wel zijn.’

‘Waarom wilt u hem laten testen?’

‘Ons voorgenomen huwelijk heeft uiteraard financiële consequenties,’ zei ze zacht. ‘Vanaf het moment dat Salvador mijn echtgenoot is, heeft hij aanspraak op mijn vermogen.’

‘Uw vermogen,’ herhaalde ik. ‘Dan hebben we het over...?’

Ze nipte van haar thee en liet de vraag in de lucht hangen. Zoals de meeste mensen met geld, sprak ze niet graag over de exacte hoogte van de bedragen die tot haar beschikking stonden.

‘Maar u gaat toch niet in gemeenschap van goederen trouwen?’ Ik was in shock. Anna, nazaat van het beroemde bankiersgeslacht, moest beter weten.

‘Dat wil Salvador,’ zei ze met een lichte zucht. ‘Hij heeft geen idee wie ik ben. Alles wat van hem is, is van mij, heeft hij ruimhartig geroepen. Wat betekent dat mijn onroerendgoedportefeuille is toegenomen met een tochtige zolderkamer in een buitenwijk van Sevilla.’

En zijn portefeuille met een landhuis in Wassenaar, een pied-à-terre aan de Keizersgracht, een villa in Marbella en zo veel grijpstuivers als hij in zijn leven nog nooit bij elkaar had gezien.

‘Denkt u werkelijk dat hij uw achtergrond niet kent?’ Als ik schamper klonk, dan was dat volkomen terecht.

‘Wanneer is een mens ergens zeker van? Tot nu toe hebben we nauwelijks over dit soort zaken gepraat. Hij weet dat ik bij een investeringsmaatschappij werk, hij weet dat mijn ouders nog leven en hij hoopt ze binnenkort te ontmoeten. U moet zich voorstellen dat Salvador amper weet wat Google is, een computer heeft hij niet.’

Dat Anna bij een investeringsmaatschappij werkt, is zacht uitgedrukt, ze is de eigenaar. Ik wenkte de ober en bestelde nog een espresso voor mezelf. Anna’s kannetje thee was nog niet leeg.

‘Uw verloofde zal er in elk geval van doordrongen zijn dat u meer financiële armslag hebt dan hij. Huwelijkse voorwaarden met koude uitsluiting lijkt me de enige optie.’

Ze zuchtte weer. ‘Dat kan ik Salvador niet aandoen. Dat wil ik ook niet. Dat gaat te ver.’

‘Mevrouw Van Lanschot,’ zei ik zo rustig mogelijk, ‘kan het zijn dat uw beoordelingsvermogen op dit moment enigszins vertroebeld is? Dat zou geen schande zijn. Ik zie het voortdurend in mijn vak. Dat is waarom ik hier ben. Om u bij te staan. Om te zorgen dat u geen dingen doet waar u later spijt van krijgt. Probeer uw voorgenomen huwelijk te zien als een zakelijke transactie.’

De ober bracht de bestelling. Ik roerde een zakje suiker door mijn espresso. Anna schonk zichzelf bij.

‘Mijn huwelijk is een investering die alleen maar tot verliezen zal lijden, daar ben ik me zeer wel van bewust. Salvador kan prachtig zingen en is in bescheiden kring bekend, maar wat het oplevert staat in geen verhouding tot wat ik gewend ben. Gelukkig heb ik hem daarvoor ook niet nodig. Wat ik aan deze relatie overhoudt, is genot. Fysiek genot, emotioneel genot. Ik wil de zekerheid, de absolute zekerheid, dat ik voor hem de enige ben. Hij zal zich volledig aan mij moeten wijden. Ik duld geen andere vrouwen in zijn leven.’

Ik zette mijn lege espressokopje terug op het schoteltje. ‘En op die voorwaarde bent u bereid uw fortuin met hem te delen?’

‘Hij mag er de vruchten van plukken,’ zei ze. ‘Maar als hij me bedriegt, wordt het een heel ander verhaal. Daarom wil ik de zekerheid dat hij zo trouw is als hij zich voordoet. Ik wil dat u uw uiterste best doet om hem te verleiden. Stuur verschillende vrouwen op hem af. Een door de wol geverfde prostituee, een verlegen studente, een mondaine...’

‘Dit is niet hoe ik te werk ga,’ onderbrak ik haar. ‘Ik ben degene die de test uitvoert. Alleen als het echt niet anders kan, stuur ik iemand anders, een freelancer. De ervaring heeft geleerd dat ik voor sommige mannen te hoog gegrepen ben. Zij klappen dicht in mijn gezelschap, ik zou ze bij wijze van spreken moeten aanranden om een positieve uitkomst te krijgen. Dat is niet de

bedoeling en het beïnvloedt de uitslag. De oproepkracht behaalt in zo'n geval vaak betrouwbaardere resultaten. Haar uiterlijk is, hoe zal ik het zeggen, wat meer doorsnee. Gewoontjes.'

'Dan hoeft zij niet naar Sevilla,' besliste Anna. 'Salvador is een kunstenaar. Alleen buitengewone vrouwen trekken zijn aandacht.' Ze monsterde me van boven tot onder, alsof ze mijn uiterlijk nu pas in zich opnam. 'En u denkt dat u hem kunt verleiden?'

Ik haalde mijn schouders op. 'Tot nu toe is het percentage mannen dat me weerstaat te verwaarlozen.'

'Werkelijk?'

'Wat niet wil zeggen dat al mijn cliënten hun relatie daarna meteen beëindigen. Sommigen wel, anderen gebruiken de informatie in hun voordeel. Het geeft ze een macht die ze voordien niet hadden.'

'Je bedoelt dat ze hun partner ermee chanteren?' Voor het eerst tutoyeerde Anna me.

'Precies. En gelijk hebben ze. Onlangs nog had ik een cliënt die wilde weten of haar man met een andere vrouw zou zoenen, mocht hij in de verleiding komen. Hij gedroeg zich altijd erg bezitterig ten opzichte van haar: ze mocht 's avonds niet met vriendinnen de stad in, make-up was uit den boze en als ze naar de sportschool ging, had hij de pest in.'

'Kom op, Valerie. Dat is toch niet van deze tijd,' zei Anna ongelovig. Ze noemde me bij mijn naam. Een valse naam, maar dat wist ze niet.

'Mannen hebben een aangeboren neiging tot domineren, dat is altijd zo geweest en zal altijd zo blijven. Deze man was burgemeester in een middelgrote stad, een workaholic en zelf bijna nooit thuis.'

'Hoe heb je hem getest?'

'Ik ben zogenaamd per ongeluk tegen hem aangelopen tijdens een of ander gemeentelijk festijn. Zoals ik al vermoedde, was meneer met een natte vinger te lijmen. Als het aan hem had gelegen, waren we in bed beland. Ik heb verslag uitgebracht

aan zijn vrouw en het bewijs overhandigd, zij heeft hem ermee geconfronteerd en een scène geschopt. Met resultaat. Voortaan neemt de burgemeester zijn vrouw minstens eens per week mee uit eten, maakt het 's avonds minder laat en brengt de kinderen vaker naar school. Mijn cliënt heeft met zijn creditcard de Douglas leeggekocht en gaat binnenkort met haar beste vriendin een lang weekeinde weg.'

'En dat allemaal vanwege één zoen?'

'Plus een filmpje waarop de burgemeester aan mijn tepel zuigt, zijn hand tussen mijn benen duwt en kreunend duidelijk maakt wat hij allemaal nog meer met me zou willen doen. Zijn vrouw hoefde alleen maar het magische woord *YouTube* te noemen en hij was als was in haar handen.'

Eind vorige maand had ik dit dossier gesloten en met een voldaan gevoel in het archief opgeborgen. Soms kon een kleine valstrik tot een groot resultaat leiden. Het recht had gezegevierd. De kosmische balans was hersteld. Ik had niets extra's hoeven doen. Het was goed zo. Moest alleen niet vergeten mevrouw over drie maanden nog even na te bellen. Ik maakte snel een notitie in mijn digitale agenda.

Een aarzeling gleed over Anna's gezicht, alsof ze zich ineens realiseerde waaraan ze was begonnen en zich afvroeg of ze dit eigenlijk wel wilde.

'Vergeet wat ik heb gezegd,' zei ik. 'Ik moet u niet lastigvallen met dit soort verhalen. Ieder geval is weer anders. Uw Salvador...'

'Ik ga akkoord met de offerte,' hakte Anna de knoop door. 'Je brengt schriftelijk verslag uit van de ontmoeting. Een filmpje wil ik ook. Wat ik daarmee doe, bepaal ik later wel.' Ze keek op haar mobieltje en pakte haar handtas.

'Voor u weggaat, nog een paar vragen, mevrouw Van Lanschot. Weet u toevallig de voornaam van de moeder van uw verloofde?'

'Ehm... Carmen, geloof ik. Nee, ik weet het zeker, het is Carmen.'

Ik noteerde het. 'En hoe ver wilt u dat ik met hem ga?'

‘Zo ver als je komt. Je hebt carte blanche.’

‘Dank u. Dat is fijn om te weten.’ Ik vatte haar zojuist gegeven akkoord ruimer op dan Anna vermoedde. Het zou niet bij testen alleen blijven. Indien haar aanstaande door de mand zou vallen, zoals het gros van de mannen dat deed, zou ik ter plekke een subtiele, passende wraakactie toepassen. Het was een geheime clause in de offerte, een bonus, die ik gratis verstrekke. Het maakte mijn werk een stuk aangenamer.

Vier

Amsterdam, mei 1996

Ik was vijftien toen ik mijn eerste man testte. Dat ik een zekere macht had over het andere geslacht, had ik al geruime tijd in de gaten. Mijn moeder noemde me vroegrijp. Dat zei ze tenminste tegen de rector die haar bij zich had geroepen omdat ik er op school als een lellebel bij liep. ‘Ze kan het niet helpen, meneer, ze is vroegrijp.’

‘Lellebel’ vond ik een geinig woord. Als je het getal 73837737 intoetst op een rekenmachine en je houdt hem daarna op zijn kop, komt het tevoorschijn. Als je het getal 7083170 intikt, zie je hoe ik over de rector dacht. Wat die sukkel namelijk niet doorhad, en mijn moeder ook niet, was dat ik met een experiment bezig was. Met empirische wetenschap. Bepaalde kleding bracht bepaalde reacties teweeg, daar kon je de klok op gelijk zetten. Ik hield van proefjes. Ik hield van natuurkundige zekerheden, zoals elektriciteit. Maak een stroomkring waardoor de negatief geladen elektronen zich vrijelijk kunnen verplaatsen en het licht gaat aan. Veel vrouwen zijn bang voor stroom. Mijn moeder durfde amper een peertje te verwisselen, ik schroefde stekkers open, hing lampen op, ik wist hoe kroonsteentjes werkten. ‘Elektriciteit is in wezen heel simpel,’ had mijn natuurkundeleraar uitgelegd. ‘Er zijn twee polen, plus en min, de rest is verwarring.’

In die tijd dacht ik dat de mensheid eigenlijk ook heel simpel was. Er zijn twee polen, mannen en vrouwen, de rest is verwarring.

Mix vrouwen op de juiste manier met mannen en je kunt

vonken verwachten, had ik vastgesteld. Neem zoiets simpels als het dragen van hoge hakken en korte rokjes. Daarvan bleken de jongens uit mijn klas volledig van de kaart te raken. De leraren probeerden te doen alsof het ze niet opviel, maar ik zag hun speekselsproductie omgekeerd evenredig toenemen in een onvoorwaardelijke reflex. Ze wisten dat het niet hoorde, maar hun instinct nam het roer over. Alle reacties noteerde ik in een schriftje, zij vormden de basis van mijn onderzoek.

Mijn rokjes werden steeds korter, totdat ik op zeker moment bijna in mijn onderbroek naar school ging.

27 mei 1996

9:05 uur: kom Peter in de gang tegen. Laat expres mijn schrift vallen, buk vlak voor hem om het op te rapen.

Slijpje goed zichtbaar. Peter sbrikt, slaat zijn hand voor zijn mond, zijn pink blijft achter zijn buitenboordbeugel baken.

11:30 uur: meester Frank (aardrijkskunde) stoot zijn koffie om als ik voor de klas sta om Paraguay op de kaart aan te wijzen. Na de les vraagt hij of ik zijn regenjas wil lenen.

15:10 uur: Mandy zegt expres hard tegen Laura dat ik op een hoer lijk.

16:15 uur: drie jongens uit de zesde fietsen achter me aan en fluiten de hele weg.

Een dag later voerde ik de GPZO uit, de Grote Proef Zonder Onderbroek. Dat was het moment waarop de rector mijn moeder bij zich riep. De GPZO ging inderdaad vrij ver. De reacties waren ook niet positief. De jongens vonden het raar en de meisjes vonden het vies. Ineens was ik niet meer spannend, maar eng. Niet meer geil, maar goor. Van het ene moment op het andere was ik van een femme fatale in een freak veranderd. Uiterst leerzaam.

De conclusie van mijn onderzoek luidde dat mijn uiterlijk, met name indien verfraaid met de juiste accessoires, me een aanzienlijke mate van macht over mannen verschafte die ik naar believen kon gebruiken. Op vrouwen had het een andere, meer intimiderende werking. Het was klip en klaar: ik had een wapen in handen waarvoor menig minder bedeed schepsel een moord zou doen. Zoals Mandy, die zo veel puisten had dat haar huid er nauwelijks tussendoor scheen. Ik zou wel gek zijn als ik mijn kapitaal onbenut liet. De mogelijkheden waren oneindig.

De eerste man die ik testte was mijn wiskundeleraar. Dick Dobbelsteen was achter in de twintig en woonde samen met de oudste dochter van de rector, die wel eens langskwam als hij zijn pakje brood was vergeten. Dick droeg geruite overhemden op versleten spijkerbroeken, had blauwe ogen en warrige, donkere krullen. Zijn verstrooidheid had iets aantrekkelijks. Ik was het enige meisje in de klas dat zich voor wiskunde interesseerde, dat had hem aangenaam verrast. Ik koos Dick als proefkonijn, omdat hij op mijn rokjes geen enkele respons had gegeven, het leek wel of hij ze niet eens had gezien. Voor Dick zou ik een andere benadering kiezen, ik zou werk van hem maken, hem persoonlijke aandacht geven, kijken wat er dan zou gebeuren. Mijn hypothese bestond eruit dat Dick geen krimp zou geven. Ik zag in hem de uitzondering die de regel bevestigde, hij leek me een man die zich oprecht voor me interesseerde, die me niet als een lustobject beschouwde, maar mijn geniale geest door mijn schoonheid heen zag schijnen, zoals Mandy's huid door haar puisten.

Tegen mijn vooronderstelling en stille hoop in, ging Dick als een blok voor de bijl. Ik hoefde maar een paar weken verliefde blikken naar hem te werpen, ik hoefde hem maar een paar briefjes met veel kruisjes en hartjes toe te schuiven na de les, ik hoefde maar één keertje na te blijven, zogenaamd omdat ik het differentiëren niet snapte, ik hoefde maar één keertje naar hem

over te hellen en voor ik het wist, zat zijn tong in mijn mond. Dezelfde tong waarmee hij die middag een dubbele bruine boterham had geproefd, die de oudste dochter van de rector liefdevol had belegd met runderrookvlees van de keurslager.

De dag waarop ik met mijn wiskundeleraar had gezoend, kwam ik bedrukt thuis. Mijn moeder zat in de huiskamer, omringd door een berg stinkende speelgoedbeesten en kartonnen dozen. Een half jaar na de dood van mijn vader had Sophia zich op allerlei liefdadigheidsprojecten gestort: water voor Namibië, aspirientjes voor Vietnam, tandenborstels voor de Chinezen, knuffels voor de Oostblokwezen, als de nood aan de man was, was mijn moeder je vrouw. ‘Al maak ik maar één kind gelukkig,’ placht ze te zeggen. ‘Die ene glimlach, dat is het allemaal waard.’ Terwijl mijn moeder de wereld redde, redde ik mezelf. Dat de glimlach van haar dochter steeds minder vaak op haar gezicht verscheen, gleed langs haar heen.

‘Hoe was het op school, schat?’ vroeg ze afwezig, terwijl ze op een van de dozen met grote letters KONIJNEN schreef.

Ik mompelde iets onverstaanbaars.

‘Ik zit goed in de beren en de konijnen, maar ik kan nog wel wat apen gebruiken,’ constateerde Sophia.

Ik keek in de APEN-DOOS. Er lagen drie beesten in, waarvan ik er eentje onmiddellijk herkende.

‘Die is van mij!’ riep ik verontwaardigd. ‘Dat is Chimp. Die heb ik al mijn hele leven.’ Ik trok het aapje uit de doos en drukte het tegen mijn borst.

‘Doe niet zo kinderachtig. Je bent veel te oud voor een knuffelbeest.’

‘Hij is van mij,’ herhaalde ik koppig.

‘Victoria, leg die aap terug!’ Mijn moeder verhief haar stem. ‘Je moet leren delen. Dat heb ik altijd tegen je vader gezegd. Een enig kind moet je niet te veel verwennen. Hij heeft dat natuurlijk toch gedaan en nu zien we wat ervan komt. Dat beest lag onder

in de kast, je deed er niets mee, je kwam niet eens op het idee om hem aan een ander te gunnen.'

'Waarom zou ik?'

'Omdat je niet alleen op de wereld bent. Er zijn kinderen die hem harder nodig hebben dan jij.'

Ik keek naar Chimp. Zijn zachtroze lijfje was oud en versleten, zijn plastic snoetje nog intact. Ik kende hem zo goed, hij had me vaak getroost. Hij had een brede, rode lach op zijn gezicht, alsof hij een beetje lippenstift op had gedaan. Chimp was altijd blij.

'Mam,' ik probeerde het met redelijkheid. 'Ik ga nu naar de speelgoedwinkel en koop een speelgoedaap van mijn zakgeld, oké? Dan kan ik Chimp houden.'

'En dan gooi je hem weer onder in je kast zeker? Dat is pure verspilling, jongedame. We gaan geen nieuwe apen kopen als we nog oude hebben.'

Ik zag aan haar verhitte gezicht dat ze niet overstag zou gaan. Ik wist dat me nog maar één ding restte.

'Leren delen, zei je toch? Wat jij wilt, mam.'

Voordat Sophia iets kon uitrichten, hield ik Chimp ondersteboven, pakte zijn twee onderste pootjes en trok ze met kracht uit elkaar. Zijn lijfje scheurde doormidden tot aan zijn hoofd. Ik trok de rechterhelft van zijn lichaam van zijn hoofd en gooide het in de doos. Zijn hoofd met het afgereten lichaam, waar de vulling uitpuilde en waaraan nog een arm en een pootje bungelde, nam ik met me mee terwijl ik naar mijn kamer rende. Daar smet ik de deur achter me dicht en wierp me huilend op bed.

Mijn moeder is een schat, maar ze maakt zich te veel zorgen. Dat de aardolie opraaft, dat de Noordpool krimpt, dat er diersoorten uitsterven, dat we te on aardig zijn tegen moslims, dat het nooit goed komt tussen de joden en de Palestijnen, dat er geen vitamines meer in de tomaten zitten, noem een willekeurig mondiaal probleem en Sophia begint te handenwringen. Aan mijn moeder kun je goed zien dat apen en mensen dezelfde

voorouders hebben, ik doel dan met name op hun gezamenlijke hysterische aard. Neem bavianen. Die kunnen zo schrikken van hun eigen spiegelbeeld dat ze gillend in een boom klimmen en er dagenlang niet meer uitkomen. Heeft mijn moeder ook. Alleen gaat die in bed liggen en roepen dat het allemaal de schuld is van het huidige schoonheidsideaal dat ze zich niet meer aan de buitenwereld durft te vertonen. Dat houdt ze vol totdat de voorraad diepvriesmaaltijden opraaft en Donna kwaad wordt. Donna is mijn oma, ze woont bij mijn moeder in. Donna schildte haar laatste aardappel toen ze vijftig werd, een half jaar later stopte ze helemaal met koken. Ze vond dat ze genoeg maaltijden had bereid in haar leven.

‘Het is weer zover, je moeder vindt zichzelf lelijk,’ zo spreekt oma Donna met enige regelmaat mijn voicemail in. ‘Als je in het land bent, wil je dan even langskomen? Neem wat te eten mee. Mijn maagzuurtabletten zijn ook op.’

Ik tref mijn moeder doorgaans aan in bed in een te krap, doorschijnend negligé.

‘Het is allemaal háár schuld,’ zegt ze, wijzend naar de deur waarachter ze mijn oma vermoedt. ‘Ik vind nooit meer een man, zij jaagt ze allemaal weg. Weet je dat ze me nog nooit heeft verteld dat ik mooi ben?’ Er zit een snik in haar stem. ‘Ik heb jou dat toch wel verteld, lieverd, ik heb je dat toch heel vaak verteld? Ik wilde niet dat jij hetzelfde moest doormaken als ik. Jij hebt geen idee hoe het is, om je nooit mooi te voelen. Hoe zou je dat kunnen weten? Jij bent nog jong. Jij hebt de schoonheid van de jeugd. En daarbij ook nog eens de schoonheid van je vader. Hou me vast. Niemand doet dat nog, niemand wil me beetpakken. Straks lig ik in mijn kist, straks word ik alleen nog maar aangeraakt door de aflegger. Alsjeblieft, hou me heel stevig vast en zeg me dat ik mooi ben.’

Ik pak haar hand.

‘Mam...’ begin ik.

‘Laat ook maar.’ Ze wendt haar hoofd af. ‘Je hoeft niet te liegen.’

Ik kan je niet vragen om tegen je eigen moeder te liegen.’

‘Je moet nu echt opstaan, mam. Oma Donna heeft honger. En je begint te ruiken.’